

KURUL KARARI

Başvuru Numarası	:	2023/771
Toplantı Tarihi/Sayısı	:	29.2.2024/226
Karar Numarası	:	2024/258
Başvuran	:	A. B.
Başvuran Vekili	:	-
Adres	:	-
Muhatap Kurum/Kişi	:	İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
Muhatap Adres	:	Üniversiteler Mah. Dumlupınar Bulvarı No: 159 06800 Çankaya/Ankara

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ikamet ettiği konut oturulamaz hale gelen afetzedelerin konut desteği alması için yapılan hak sahipliği tespit işleminin medeni hal temelinde ayrımcılık içerdiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Hatay ilinde yaşayan bir depremzede olduğunu, ikamet etmekte olduğu evin oturulamayacak hale gelmesi sebebiyle, devlet yardımı alabilmek için hak sahipliği başvurusunda bulunmak istediğini ancak Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yapılan açıklamada ebeveynlerine ait bir evde oturan evli afetzedelerin konut hakkına sahip olmasına rağmen aynı durumdaki bekâr bir afetzedenin bu hakka sahip olmadığına kendisine belirtildiğini ve bekâr olmasından dolayı konut hakkı sahibi olamayıp mağduriyet yaşadığını belirtmiştir.

3. Muhatap İçişleri Bakanlığı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığından alınan yazılı görüşte özetle;

a. Evrak kayıt sisteminde A. B. adına bir kayıt olmadığını ve bu sebeple gerekli araştırmanın yapılamadığını belirtmiştir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte özetle;

a. 6/2/2023 tarihinde meydana gelen depremde Gazi Mah. Adnan Menderes Cad. No: ... Antakya/Hatay adresindeki evinin ağır hasarlı olarak belirlendiğini, bahsi geçen konutun babası M. B. mülkiyetinde olduğunu,

b. İkamet etmekte olduğu eve ilişkin hak sahipliği başvurusu yapmak istediğinde, AFAD'ın internet sitesinde bulunan sistem üzerinden başvuru yapmasının mümkün olmadığını, AFAD başvuru merkezine bizzat giderek başvuru yapmak istediğinde ise bekâr olanların başvurusunun alınamayacağını ve sistemin sadece evli kişilerin başvurusuna izin verdiğinin kendisine belirtildiğini, bunun üzerine Hatay

Valiliği aracılığıyla AFAD'a yazılı bir başvuru yaptığımı ancak herhangi bir cevap alamadığımı,

c. Sadece evli olanların hak sahipliği başvurusunda bulunabilmesine dayanak olarak ise Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkındaki Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde yer alan “*Ebeveynine ait başka bir konutta ebeveyninden ayrı olarak oturmakta olan evli kişilerden her biri, ayrı ayrı hak sahibi sayılırlar*” düzenlemesinin gösterildiğini,

ç. İlgili Yönetmelik hükmünün açıkça Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na aykırı olduğunu ve maruz kaldığı uygulamanın eşitlik ilkesine aykırı olduğunu belirtmiştir.

5. Muhataptan alınan ek yazılı görüşte özetle;

a. 7269 sayılı Afetler Kanunu'nun 1051 sayılı Kanun ile değiştirilen 29'uncu maddesi uyarınca hazırlanan Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkındaki Yönetmelik'in 6'ncı maddesinde yer alan; “*Ebeveynine ait başka bir konutta ebeveyninden ayrı olarak oturmakta olan evli kişilerden her biri, ayrı ayrı hak sahibi sayılırlar*” hükmü uyarınca işlem tesis edildiğini belirtmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın “*Kanun önünde eşitlik*” başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

“*Herkes dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.*

(...)

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.”

7. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın “*Mülkiyet Hakkı*” başlıklı 35'inci maddesi şöyledir:

“*Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.*

Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.”

8. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2'nci maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmektedir. Anayasa'nın “*Devletin iktisadi ve sosyal ödevlerinin sınırları*” başlıklı 65'inci maddesinde ise “*Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek malî kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir.*” demek suretiyle devletin sosyal devlet olma vasfı dolayısıyla yüklendiği sorumluluklara bir sınır çizilmiştir.

9. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “*Tanımlar*” başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasının d bendi uyarınca doğrudan ayrımcılık, “*Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi*” ifade etmektedir.

10. Mezkûr Kanun'un “*Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı*” başlıklı 3'üncü maddesi şöyledir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(4) Ayrımcılık yasağı bakımından sorumluluk altında olan gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri, yetki alanları içerisinde bulunan konular bakımından ayrımcılığın tespiti, ortadan kaldırılması ve eşitliğin sağlanması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.”

11. Mezkûr Kanun’un “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan ayrımcılık türleri şöyledir: *“a) Ayrı tutma b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama c) Çoklu ayrımcılık ç) Doğrudan ayrımcılık d) Dolaylı ayrımcılık e) İşyerinde yıldırma f) Makul düzenleme yapmama g) Taciz ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.”*

12. Mezkûr Kanun’un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları şöyledir:

“(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.”

13. Mezkûr Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, Kurumun, *“ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”* görevini haiz olduğu belirtilmiştir.

14. Mezkûr Kanun’un “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesi şöyledir: *“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”*

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

15. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrası, *“Ayrımcılık*

yaşağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.” hükmünü haizdir. Aynı maddenin ikinci fıkrasında; *"İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir."* hükmü yer almaktadır. Başvuranın dilekçesinden 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden medeni hal temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiği iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır. Buna göre başvuran, ikamet etmekte olduğu ve deprem sonrasında ağır hasarlı olarak tespit edilen konutu için hak sahipliği başvurusunda bulunmak istemiş ancak evli olmadığı için AFAD’ın internet sitesinde yer alan sistem üzerinden başvuru yapması mümkün olmamıştır. Bunun üzerine başvuran, Hatay Valiliği aracılığıyla AFAD’a yazılı olarak başvurduğunu belirtmiş ve bu başvuruya ilişkin belgeyi Kurumumuza yaptığı başvurusuna eklemiştir. Bu kapsamda başvuranın ayrımcılık yasağının ihlali niteliğinde olduğu uygulamanın düzeltilmesi için karşı tarafa başvurduğu değerlendirilmiştir. Bu çerçevede başvurunun esas incelemesi yapılabilecek bir başvuru olduğu sonucuna varılmıştır.

16. Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, insan haklarına ilişkin uluslararası sözleşmelerin ayrılmaz bir parçası olduğu gibi uluslararası hukukun en üstünde yer alan temel hukuk normu olarak da kabul edilmektedir (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), B. No: 2019/3404, K. No: 2020/26, 11/2/2020, para. 38). Ayrımcılık yasağı, Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi (MSHS)’nin 2’nci maddesinde *“Herkes yasalar önünde eşittir ve hiçbir ayırım gözetilmeksizin yasalarca eşit derecede korunur. Bu bakımdan yasalar her türlü ayrımı yasaklayacak ve ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka fikir ulusal ya da toplumsal köken, mülkiyet, doğum veya diğer statüler gibi her bağlamda ayrımcılığa eşit ve etkili korumayı temin edecektir.”* şeklinde yer almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)’nin 14’üncü maddesinde ise *“Bu Sözleşme’de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan güvence altına alınır.”* düzenlemesi yer almaktadır.

17. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) kararlarında ayrımcılık; objektif ve makul bir neden olmaksızın, aynı durumdaki kişilere farklı muamelede bulunmak şeklinde tanımlanmıştır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48; AİHM, *Okpisz/Almanya*, B. No: 59140/00, 25/10/2005, para. 33). AİHM’e göre, farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeye sahip değilse yani meşru bir amaç gütmüyorsa veya muamele kapsamında kullanılan araçlar ile gerçekleştirilmek istenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmuyorsa ayrımcı bir nitelik kazanmaktadır (AİHM, *Mazurek/Fransa*, B. No: 34406/97, 1/5/2020, para. 48).

18. AYM’ye göre, Anayasa’nın 10’uncu maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesi Anayasa’da güvence altına alınan hak ve özgürlüklerden yararlanılırken nesnel ve haklı bir neden olmaksızın aynı veya benzer durumda bulunan kişilere farklı muamelede bulunulmasını yasaklamaktadır. Nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile

hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa'nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58).

19. AİHM ve AYM içtihatlarından anlaşıldığı üzere benzer durumdaki kişilerin maruz kaldıkları muamelede belirlenebilir bir özelliğe dayalı farklılık bulunuyorsa doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilmektedir (AİHM, *Carson ve Diğerleri/Birleşik Krallık [BD]*, B. No: 42184/05, 16/3/2010, para. 61). Bu kapsamda doğrudan ayrımcılıktan söz edilebilmesi için farklı bir muamelenin varlığı gerekmektedir. Nitekim 6701 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (d) bendinde doğrudan ayrımcılık, “*bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanun'da sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele*” şeklinde tanımlanmıştır.

20. Somut olayda başvuranın, ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem felaketinden sonra ikamet etmekte olduğu konutun ağır hasarlı olarak tespit edildiğini, bunun üzerine Devlet tarafından 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun kapsamında yapılacak konut desteğinden faydalanmak için hak sahipliği başvurusunda bulunmak istediğini ancak mezkûr Kanun'un 29'uncu maddesine dayanılarak hazırlanan Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkındaki Yönetmelik'te yer alan düzenlemeler sebebiyle evli olmadığı için AFAD'ın internet sitesinde bulunan sistem üzerinden başvuru yapamadığını ve anılan Yönetmelik'in Anayasa'ya açıkça aykırı olduğunu iddia ettiği anlaşılmıştır.

21. 6701 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde sayılan ayrımcılık temellerinden birini de medeni hâl oluşturmaktadır. Buna göre bir kişinin hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını medeni hâli nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muamele medeni hâl temelinde doğrudan ayrımcılık oluşturmaktadır (TİHEK, *Ayrımcılık Temelleri Serisi No:1 Medeni Hal Temelinde Ayrımcılık Rehberi*, s. 2). Bu kapsamda başvuranın söz konusu iddiasının medeni hal temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilip edilmediği yönünden incelenmesi gerekmektedir.

22. Ayrımcılık yasağının ihlal edildiğinin kanıtlanması; ayrımcılık, kendini açık ve kolayca tespit edilebilen bir şekilde göstermediğinden oldukça güçtür. AİHM bu açıdan “makul şüphe bırakmayacak” bir kanıt standardı kabul etmiştir. Mahkemeye göre kanıtlama yeterince güçlü, açık ve birbiriyle uyumlu çıkarsamalardan ya da yeterince çürütülememiş maddi olgulardan oluşabilecektir (AİHM, *Nachova ve Diğerleri/Bulgaristan*, B. No: 43577/98 - 43579/98, 6/7/2005, para. 147). AYM'ye göre ayrımcılık iddiasının ciddiye alınabilmesi için başvuranın, kendisiyle benzer durumdaki başka kişilere yapılan muamele ile kendisine yapılan muamele arasında bir farklılığın bulunduğunu ve bu farklılığın meşru bir amaç olmaksızın ırk, renk, cinsiyet, din, dil vb. ayrımcı bir nedene dayandığını makul delillerle ortaya koyması gerekmektedir (AYM, *Devrim Evin*, B. No: 2013/2069, 20/2/2014, para. 34).

23. Bu doğrultuda, ayrımcılığa uğradığı iddiasında bulunan kişi tarafından farklı muamelenin açıkça ortaya konulması halinde bu muamelenin nesnel ve makul bir gerekçeye sahip olduğunu kanıtlama yükü muhataba düşecektir. Somut olayda, başvuranın farklı muameleyle uğradığı muhatap tarafından kabul edilmiş ve bu farklı muamelenin hukuki düzenlemelere dayandığı belirtildiğinden farklı muamele

teyit edilmiş olup bu farklı muamelenin objektif ve makul bir nedeninin olup olmadığı, Anayasa'nın 35'inci maddesinde yer alan mülkiyet hakkı ve 2'nci maddesinde yer alan sosyal devlet ilkesi de dikkate alınarak incelenecektir. Konuya ilişkin hukuki düzenlemelere aşağıda yer verilmiştir.

24. 7269 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“Deprem (Yer sarsıntısı), yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetlerde; yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.”

Aynı Kanun'un 29'uncu maddesi ise şöyledir:

“Yıkılan, yanan veya ağır hasara uğrayan veya uğraması muhtemel olan binalarla imar planları gereğince kamulaştırılmasında zorunluluk bulunan yerlerdeki binalarda oturan ailelere hak sahibi olmak şartıyla konut yaptırılır veya kredi verilir.

Aynı bina içinde hak sahibi ebeveyn ile birlikte oturan evli kişilerin durumu, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca bu konuda hazırlanacak yönetmelik gereğince takdir ve tespit edilir.

(...)”

25. 7269 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesine dayanılarak hazırlanan Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkındaki Yönetmelik'in *“Ebeveynine ait konutta oturan evli kişilerin durumu”* başlıklı 5'inci ve 6'ncı maddeleri ise sırasıyla şöyledir:

“Hak sahibi ebeveyni ile birlikte oturan evli kişilerin bulunması halinde, sadece ebeveyne ait olmak üzere bir konut verilir.”

“Ebeveynine ait başka bir konutta ebeveyninden ayrı olarak oturmakta olan evli kişilerden her biri ayrı ayrı olmak üzere hak sahibi sayılırlar.”

26. Mülkiyet hakkı ile bağlantılı olarak ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine ilişkin bir değerlendirme yapılabilmesi için öncelikle başvuranın mülkiyet hakkının ortaya konulması gerekmektedir. AYM'ye göre bir kişinin hâlihazırda sahibi olmadığı bir mülkün mülkiyetini kazanma hakkı, kişinin bu konudaki menfaati ne kadar güçlü olursa olsun Anayasa'yla korunan mülkiyet kavramı içinde değildir. Bu hususun istisnası olarak belli durumlarda bir ekonomik değer veya icrası mümkün bir alacağı elde etmeye yönelik meşru bir beklenti Anayasa'da yer alan mülkiyet hakkı güvencesinden yararlanabilir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 46).

27. Başvuru konusu konutun maliki başvuran olmayıp babası M. B.'dir. Ancak dosyaya sunulan belgelerden, başvuru konusu konuta ait elektrik tedarik sözleşmesinin başvuran ile elektrik dağıtım şirketi arasında yapıldığı ve başvuranın ikamet adresinin yine aynı konut olduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda başvuranın babasına ait olan bu evde ebeveynlerinden ayrı olarak tek başına ikamet ettiği anlaşılmıştır. Deprem sonrası ağır hasarlı olarak değerlendirilen konuta ilişkin hak sahipliği tespiti 7269 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan Afet Sebebiyle Hak Sahibi Olanların Tespiti Hakkındaki Yönetmelik kapsamında yapılmaktadır. Bahsi geçen düzenlemelere göre afet bölgesinde yer alan ve yıkılan ya da ağır hasarlı olarak tespit edilen binalarda oturan ailelere hak sahibi olmaları şartıyla konut desteği verilmesi amaçlanmaktadır. Başvuranın şikâyeti aile kavramının kapsamına ilişkin olup başvuran bahsi geçen düzenlemeler uyarınca diğer şartları sağlamaktadır. Bu

kapsamda, her ne kadar başvuran söz konusu konutun maliki değilse de Anayasa'nın 35'inci maddesi kapsamında korunması gereken meşru bir beklentisinin olduğu açıktır.

28. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2'nci maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir. Sosyal devlet; bireylere asgari gelir güvencesi veren, onları toplumsal risklere karşı koruyan, sosyal güvenlik olanağı sağlayan ve yurttaşların tümüne eğitim, sağlık, barınma gibi hizmetleri sunan bir anlayışı ifade etmektedir (Coşkun Karaca, Yeşim ÇAM, "Türkiye'de Sosyal Devlet Anlayışının Değerlendirilmesi", *Maliye Dergisi*, <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/2019/09/176-04.pdf>, (E.T. 4/12/2023), s. 72). Anayasa'da sosyal devlet ilkesinin kabul edilmiş olmasıyla devletin yukarıda bahsi geçen sorumlulukları üstlendiği söylenebilecektir. Ne var ki devletin bu sorumlulukları Anayasa'nın 65'inci maddesinde "(...)bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir." demek suretiyle sınırlandırılmıştır.

29. Başvuran, yukarıda da yer verilen Yönetmelik'in 5'inci ve 6'ncı maddelerinin Anayasa'ya aykırı olduğunu ve bu yönetmelik sebebiyle ayrımcılığa uğradığını iddia etmektedir. İlgili Yönetmelik'in dayanağı niteliğindeki 7269 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesinde konut desteği verilecek toplum birimi olarak aile belirlenmiştir. Destek verilecek toplum biriminin her bir birey değil de aile olarak belirlenmesi Anayasa'da yer alan sosyal devlet ilkesine aykırılık teşkil etmemektedir. Nitekim Anayasa'da devletin sosyal yükümlülüklerini yerine getirirken mali imkânları ölçüsünde hareket edeceği düzenlenmektedir.

30. 7269 sayılı Kanun'da aileye ilişkin bir tanım yer almamaktadır ve mezkûr Kanun'un gerekçesinde de buna ilişkin bir tanıma rastlanmamıştır. Ancak Kanun'un lafzından anlaşıldığı üzere aile kavramı temel olarak, evlenip aile birliği oluşturmuş ve kendi konutunda bir arada yaşayan toplum birimi olarak görülmektedir. Nitekim yukarıda yer verilen Kanun maddesindeki düzenlemede temel toplum biriminin evlilik birliği bulunan ve aynı konutta oturan aileler olduğu, kendi konutunda değil de hak sahibi ebeveyni ile birlikte veya ondan ayrı olarak oturan evli kişilerin durumunun ise istisnai olarak düzenlendiği görülmektedir. Bu doğrultuda 7269 sayılı Kanun'un 29'uncu maddesinin lafzı dikkate alındığında aile, temel olarak evlilik birliği bulunan karı ve koca olarak görülmekte bunların evlenmemiş çocukları da aile birliğinin içine dâhil edilmektedir. Bir başka deyişle evlenmemiş çocuklar ana ve babaları hayattayken ayrı bir aile olarak değerlendirilmemekte ve bu sebeple hak sahibi olarak kabul edilmemektedir. Bu hususun Anayasa'da yer alan sosyal devlet ilkesi sınırları içinde kalan bir kanun koyma iradesi olduğu ve eşitlik ilkesine aykırılık teşkil eden bir farklı muamele niteliğinde olmadığı değerlendirilmiştir.

31. Yukarıda yer verilen hukuki düzenlemeler ve değerlendirmeler dikkate alındığında 7269 sayılı Kanun'da yer verilen aile kavramının kanun koyucunun iradesi ile Anayasa'ya ve hukuka uygun olarak belirlendiği, başvuranın eşitlik ilkesinin ihlaline sebep olduğunu iddia ettiği Yönetmelik hükümlerinin de bu Kanun'a uygun olarak ihdas edildiği görülmüştür. Bu kapsamda, söz konusu farklı muamelenin meşru bir gerekçeye dayandığı, muamele kapsamında kullanılan araçlar ile elde edilmek istenen amaç arasında makul bir orantılılık bulunduğu ve ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine

başvurulabileceğine,

29/2/2024 tarihinde, OYBİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
II. Başkan

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan
(Görevli)

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi